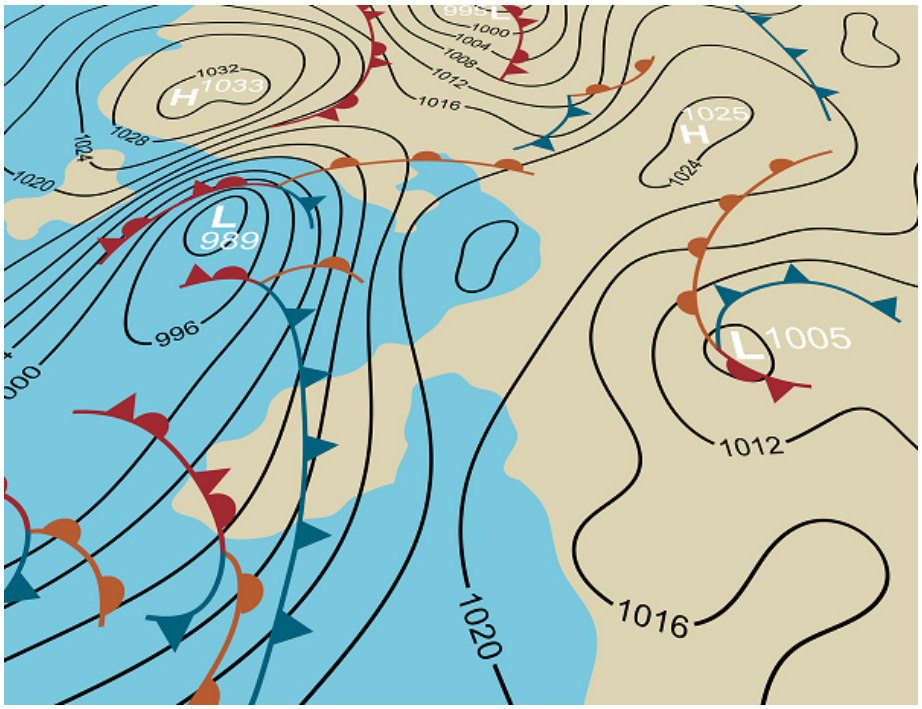
História meteorológie (v rokoch) :)

V 18. storočí ľudia vynašli veľa prístrojov na meranie vlastností počasia a zlepšili tie, ktoré už existovali. Tieto zlepšenia stáli pri zrode novej vednej disciplíny meteorológie, priniesli trend, ktorý vedie až k dnešným predpovediam počasia využívajúcim počítače. Rýchle napredovanie, ktoré nasledovalo po objavoch v 18. storočí, pozdvihlo meteorológiu ako novú vednú disciplínu a položilo základy pre pokročilejšie a presnejšie predpovede počasia.

Prví pozorovatelia počasia

Z desaťročia pred rokom 1742 – pochádzajú niektoré najdôležitejšie objavy v meraní počasia. Napríklad nemecký fyzik Daniel Fahrenheit (1686-1736) prvý raz zostrojil ortuťový teplomer a teplotnú stupnicu, ktorá je po ňom pomenovaná.
Roku 1742 – Anders Celsius (1701-1744) zostrojil alternatívnu stostupňovú stupnicu, ktorú poznáme ako Celziovu. Medzi ďalšie pozoruhodné novinky patria zlepšený hygrometer (na meranie vlhkosti), ortuťový tlakomer (na meranie atmosférického tlaku) a všeobecne používané zrážkomery.
Od začiatku 40. rokov 17. storočia – si americký polyhistor Benjamin Franklin (1706-1790) viedol pravidelné záznamy o počasí. **Od 70. rokov 17. storočia** sledoval hurikány na atlantickom pobreží.
Od roku 1763 – si v Európe francúzsky vedec Antoine Lavoisier (1743-1794) denne meral tlak a vlhkosť vzduchu a rýchlosť vetra.
Približne v tom čase – v Anglicku vedec John Dalton (1766-1844) zaviedol sieť zrážkomerov a **roku 1793** publikoval *Meteorologické pozorovania a eseje*.

Prvé poveternostné mapy a centrá

V 20. rokoch 19. storočia – vedci zakresľovali približné mapy znázorňujúce počasie niekoľkých predchádzajúcich dní. Meteorológovia si zakrátko uvedomili, že zakresľovaním máp môžu vystopovať búrkové systémy.
v polovici 19. storočia – nová telegrafná sieť umožnila zhromažďovať údaje o počasí z viacerých oblastí súčasne a zakresliť ich do mapy dostatočne rýchlo, aby sa takto získané informácie mohli včas využiť.
V 50. rokoch 19. storočia – zamestnanci parížskeho observatória začali zhromažďovať údaje o počasí, najmä preto, aby mohli upozorniť francúzske námorné sily na búrky. Britský námorný kapitán a meteorológ Robert Fitzroy (1805-1865) bol vymenovaný za šéfa nového oddelenia, ktoré malo za úlohu zhromažďovať údaje o počasí na mori. Toto oddelenie bolo predchodcom Britského meteorologického úradu.
Roku 1863 – francúzsky meteorológ Edme Hippolyte Marié–Davy (1820-1893) publikoval prvé moderné mapy s čiarami spájajúcimi miesta s rovnakým tlakom vzduchu (izobary). Anglický polyhistor Francis Galton (1822-1911)

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania

v rovnakom čase publikoval knihu *Meteorographica*, ktorá bola prvým systematickým pokusom zozbierať, zoschematizovať a interpretovať údaje o počasí naprieč Európou. Bol takisto prvý, kto opísal anticyklónu (pohybujúca sa oblasť vysokého tlaku vzduchu) a **roku 1875** zverejnil prvú poveternostnú mapu pre verejnosť v novinách *The Times*.
Roku 1870 – bol založený Americký úrad pre počasie, ktorý denne zverejňoval predpovede počasia.

Meteorológia v 20. storočí

V prvých rokoch 20. storočia – meteorológ Vilhelm Bjerknes (1862-1951) a jeho syn Jacob (1897-1975) zorganizovali v Nórsku sériu pozorovaní počasia, čím vydláždili cestu pre číselné metódy predpovedania počasia. Ako prví opísali úlohu poveternostných frontov, čo spolu s anticyklónami a tlakovými nížami tvorí základ modelu používaného podnes.
Koncom 40. rokov 20. storočia – začali meteorológovia zbierať údaje o počasí pomocou radaru a rakiet[1]. Radar zaznamenával a znázorňoval intenzitu zrážok.
V 50. rokoch 20. storočia – boli vyvinuté počítače schopné spracovať údaje a riešiť zložité rovnice pri predpovediach počasia.
Roku 1950 – zverejnil americký vedec John von Neumann (1903-1957) prvú automatizovanú 24–hodinovú predpoveď počasia.
Poveternostný chaos
Roku 1961 – americký meteorológ Edward Lorenz (1917-2008) použil na predpovedanie počasia počítačový model. Zistil, že malé zmeny v počiatočných poveternostných podmienkach môžu spôsobiť veľké zmeny. Z toho odôvodil, že počasie je vo svojej podstate nepredpovedateľné a zodpovedá matematickému chaosu.

Meteorologické družice

Roku 1960 – vypustili prvú meteorologickú družicu na svete TIROS I[2].
Dnes – pracuje na celom svete 30 meteorologických družíc, ktoré prinášajú takmer dôveryhodné päťdňové predpovede.

[1] Boli vynájdené počas 2. svetovej vojny.
[2] Television Infrared Observation Satelitte.

Zdroje
Prevzaté a upravené z:
• **http://mozgovna.pravda.sk/fyzika-a-chemia/clanok/19349-ako-sa-predpovedalo-a-predpoveda-pocasie/.**

Dobré, použiteľné stránky:
· ***Meteorológia: jedna z najstarších vied (Visions, jeseň, zima/2015)***

Copyright © 2013 - 2026 Encyklopédia poznania